

Nelli Hietala

MAAILMANLOPUN
KAHVILA

Karisto
Hämeenlinna

Romaanin kirjoittamista ovat tukeneet
Hämeen taidetoimikunta ja Suomen Kirjailijaliitto.
Kiitos.

Kiitos myös uskolliselle esilukijalleni Maijulle.
Kiitos isälle, jonka mielestä kartanossa piti olla kummitus,
olkoonkin, ettei hän koskaan ehtinyt siitä lukea.
Kiitos Heikille, joka autoit koneiden – sekä fiktiivisten
että todellisten – kanssa.

© Nelli Hietala ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2021

ISBN 978-951-1-39271-2

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2021

*Epäsuotuisilla viljelysalueilla on tyydyttävä
siellä menestyviin lajikkeisiin, olivatpa ne
ominaisuuksiltaan mitä laatua tahansa.*

MAIJA KUJANPÄÄ, *Meidän perheen puutarha.*

PELLERVO-SEURA. HELSINKI 1954.

1

Juna oli kahdeksan minuuttia myöhässä. Aurelialla oli asiasta tarkka käsitys, sillä koko tuon kahdeksan minuuttia hän oli hiikoillut oven edessä talvitakki päällään. Hän oli jo aikaisemmin pannut merkille, etteivät kuulutukset toimineet. Paikallisen junassa ei ollut myöskään konduktööriä, jolta olisi voinut kysyä asiasta. Joten hän odotti. Heilurioven toisella puolella istui kaksi harkitun välinpitämättömän näköistä teiniä jalat penkillä. Aurelia tunsi halua huomauttaa likaisista kengistä, mutta jätti sen tekemättä. Hän tunsi itsensä muutenkin ikälopuksi. Missä välissä hän oli muuttunut ihmiseksi, joka tunsi halua ojentaa muita?

Ulkona oli säkkipimeää. Ei näkynyt katulamppuja, talojen valoja tai mainoskylttejä. Edes puidentlatvat eivät erottuneet pimeää taivasta vasten. Aurelia ajatteli olevansa tunnelissa, jonka päässä ei häämöttänyt minkäänlaista valoa. Hän oli liian väsynyt sisällyttääkseen ajatukseen kulunutta, pessimististä symboliikkaa tai muka-vitsikästä loppukaneettia kuten: valo tunnelin päässä on vastaantulevan junan. Kyse oli vain arkisesta huomiosta. Ukki olisi sanonut, että on pimeää kuin tontun perseessä. Aurelia olisi mielellään ajatellut ylevämmin ja tuoreemmin, mutta kun ei, niin ei.

Oli kulunut kiusallisen pitkä aika siitä, kun hän oli viimeksi kokenut olevansa kumpaakaan, ylevä tai tuore. Ehkä se oli jonkinlainen totuus. Ehkä heistä jokainen oli solmukohta siinä, missä henkilökohtainen historia ja tavat ristesivät. Toisin sanoen, Aurelia oli liittymä, jossa tontun perse törmäsi tunneliin.

Junan hiljentäessä Aurelia näki vilaukselta pätkän oransseja katuvaloja. Etäisesti tutun huoltoaseman valomainoksen. Muutamia kaukaisuudessa siintäviä keltaisia Ikkunoita. Sitten mustaan lasiin palasi hänen oma, talvitakin punakoittama heijastuksensa. Kuparinruskeat hiukset leijailivat sähköisinä molemmin puolin hartioita. Aurelia ei yrittänyt silittää niitä tasaisiksi. Hän oli vetänyt sormikkaat valmiiksi käsiinsä. Ei niinkään siksi, että ulkona olisi kovin kylmä, vaan siksi että hän varmasti tietäisi hansikkaiden olevan mukana. Keinokuitusormikkaila koskettaminen vain pahentaisi hiustilannetta.

Kiskobussi pysähtyi töksähtäen. Aurelia solahti puolittain avautuvan oven rakosesta alas laiturille viiden muun pois jäävän matkustajan kanssa. Viittä muuta oltiin vastassa. Vitkastellen liikkuvien kurakenkäisten teinien lisäksi parkkipaikalla odottaviin autoihin sulloutui lastenvaunujen kanssa matkustava tumma, huivipäinen nainen. Iäkäs rouva, joka oli kertonut vierustoverilleen – ja samalla koko vaunuosastolle – olevansa matkalla tapaamaan satavuotiasta äitiään, sekä edelliseltä asemalta kyytiin noussut, epävarmasti kävelevä mies, jolla ei ollut lainkaan matkatavaroita eikä todennäköisesti myöskään lippua. Autojen ovet paukahtelivat kiinni, sisävalot sammuiivat ja ihmiset katosivat asemalta kuka mihinkin.

Paikallisjuna jatkoi matkaansa seuraavaan, entistä kauempana sijaitsevaan, entistä pienempään taajamaan. Aurelia jäi seisomaan kauan sitten pysähtyneen kellon alle. Asemarakennus oli pimeä ja hiljainen. Yksi keltainen katulamppu valaisi muhkuraista asfalttipihaa ja aikataulua, joka oli rutussa huurtuneen, tussilla töhrityn lasin alla.

Matka tuntui virheeltä.

Matka oli alkanut tuntua virheeltä jo sata kilometriä aikaisemmin, junan jättäessä taakseen viimeisen *kaupunki*-titteliä kantavan taajaman, mutta syystä tai toisesta Aurelia ei voinut kääntyä takaisin pääsemättä ensin perille. Hän oli alkanut

ajatella, lähinnä itseään lohduttaakseen, että jos virheitä kertyi tarpeeksi monta, ne ehkä kumoaisivat toisensa, samaan tapaan kuin yhtälössä parillinen määrä miinusia tekee plussan.

Niin tai näin, seisominen yksin tyhjällä, pimeällä asemapihalla jossakin jumalan ja asfalttipäällysteen kunnosta päätellen myös yhteiskunnan selän takana tuskin oli suurin Aurelian ongelmista. Olkoonkin, että se sillä hetkellä oli akuutein.

Aurelia kiersi huivin tiukemmin kaulaansa ja napitti takkinsa huolellisemmin. Tuuli työnsi hiuksia kasvoille. Paljas koinunoksa naputti räystästä vasten, paperimyytty sinkoili pihan poikki puuskan mukana. Aurelia kiskoi matkalaukkaa muutama metrin eteenpäin. Kuopat saivat laukun töyssähtelemään epämukavasti sääriä vasten. Hameeseen pukeutuminen oli ollut ehdottomasti liioittelua. Aurelialla oli ollut mielikuva itsestään leveähelmaisessa, puolissääreän ulottuvassa hameessa. Asemapiha osoittautui kuitenkin liian pimeäksi jopa mielikuville. Tuulen riepotellessa hameen helmoja Aurelia toivoi, että olisi valinnut farkut niin kuin useimpina päivinä.

Milloin hän olikaan ollut täällä viimeksi? Kaksikymmentäkolme vuotta sitten? Silloin kesä oli ollut kirkkaimmillaan ja he olivat Henni-serkun kanssa pitäneet vuokrahevosta tädin vanhassa tallissa kokonaisen kuukauden. Koko paikka tuntui nyt toiselta, vaikka se aseman nimikyltin perusteella olikin sama.

Tämä oli matka, jonka Aurelia olisi halunnut tehdä jonkun kanssa.

Kaikki hänen matkansa olivat nykyisin sellaisia.

Katso, hän olisi sanonut. Silloin kun minä olin pieni, asemalle mentiin sisään. Lasin takana istui lipunmyyjä. Lasissa oli pieniä reikiä, jotta myyjä kuuli asiakasta ja päinvastoin. Tiskissä oli pyörivä alusta, jolle laitettiin rahat. Lipunmyyjä pyöräytti alustaa, laittoi paluukierroksella lipun kyytiin. Tulostin säksätti. Ihmiset istuivat selkä suorana kovilla, moneen kertaan maala-

tuilla puupenkeillä, joihin oli raaputettu nimikirjaimia, rakkautunnustuksia ja hävyttömyyksiä.

Joku olisi näyttänyt hämmentyneeltä ja kysynyt: Ihanko todella junassa sai polttaa tupakkaa? Ja kortilla toimiva puhelin oli kiinni seinässä?

Aurelia olisi levittänyt käsiään ja mallannut puhelimen kookoa.

Joku olisi purskahtanut hämmentyneeseen nauruun, väittänyt häntä valehtelijaksi.

Sellainen Aureliasta oli tullut, huomaamattaan vieläpä. Ihminen, joka muisti hämmästyttävän arkisia asioita. Joka tajusi olevansa solmukohta.

Muisto kirkkaasta kesästä lämmitti sen verran, että Aurelia saapasteli muutaman metrin eteenpäin pimeällä asemapihalla. Hän ei ollut edes tavannut Hennin äitiä, tättiään Annia, omien ylioppilasjuhliensa jälkeen. Annin täytyi olla seitsemissäkymmenissä. Täti eli hyvin eristynyttä elämää vanhassa kartanossaan eikä juuri poistunut sieltä.

Idea maisemanvaihdoksesta oli oikeastaan ollut Hennin. Aurelia ei kaivannut lomaa. Silkkää lomaahan viime kuukaudet olivat olleet. Lelukauppa, jossa Aurelia oli työskennellyt seitsemän vuotta (yksi hänen virheistään), oli hakeutunut keväällä konkurssiin, eikä Aurelian ollut toistaiseksi tehnyt mieli katella uutta työtä. Koulutusta vastaavasta paikasta oli turha edes haaveilla (väärä koulutus oli ensimmäinen virhe).

Aurelia oli harkinnut opiskelevansa lisää, mutta hän ei ollut erityisen kiinnostunut mistään sellaisesta alasta, jolla työllistyminen oli varmaa, joten hän oli lykännyt päätöksentekoa (kolmas virhe). Todennäköisesti parin vuoden opinnot tuottaisivat ainoastaan lisää velkaa. Työpaikan saamisesta ei lisäkoulutuksenkaan jälkeen olisi takeita, ja hänen asemansa saattaisi hankaloitua entisestään opintolainan kuukausierän kasvaessa (todennäköinen, tuleva virhe). Aurelialla oli hiukan säästöjä,

mutta ne kuluivat nopeasti kaupunkiasunnon vuokraan (neljäs virhe) ellei hän saisi lisätuloja.

Henni-serkku oli keksinyt, että Aurelia voisi vetäytyä joksikin aikaa maaseudun hiljaisuuteen lepuuttaamaan hermojaan. Maaseudun rauhaan vetäytyminen oli niin surkea latteus, että Aurelia oli kuvitellut ehdotuksen olevan samanlainen kiusallinen vitsi kuin tunnelin päässä siintävä valo. Hänen käsityksensä mukaan hysteeriset ja tuberkuloottiset yläluokan vanhat-piit lähetettiin maaseudun puhtaaseen ilmaan joskus parisataa vuotta sitten. Metodi ei ollut silloinkaan ollut erityisen tehokas muille kuin niille, jotka pääsivät eroon kiusallisia tilanteita aiheuttavista sukulaisista.

Kun kävi ilmi, että Henni oli tosissaan, Aurelia alkoi epäillä, että tämä oli huolissaan äitinsä terveydestä ja halusi tälle huokean seuraneidin keskelle korpea. Tarotkortit olivat kuitenkin vahvistaneet irtioton oikeaksi ratkaisuksi, joten Aurelia oli pakannut vanhempiansa kolmekymmentä vuotta sitten hankiman matkalaukun ja lähtenyt. Pahimmillaan kyseessä olisi jälleen yksi virhe. Se sai päätöksen kuulostamaan vähemmän vaaralliselta.

Hänellä ei ollut syytä olla seuraamatta pienintäkin vihjetä. Marketin kassan, suuhygienistin tai liittymäkauppiaan lausahdus olisi todennäköisesti johtanut samaan lopputulokseen kuin tiettävästi esoteerisempien voimien tulkkina toimivat tarotkortit. Aurelialla ei ollut päivittäistä aikataulua. Ei ainoatakaan menoa tai ihmistä, joka olisi sitonut häntä mihinkään. Edes työvoimatoimistossa ei ollut kertaakaan haluttu nähdä häntä, kaiken saattoi hoitaa (tai jättää hoitamatta) netissä. Aurelia oli ostanut junalipun siltä istumalta, vaikka epäilikin, että tarokkien hirtetty mies saattoi sittenkin viestiä muutoksen sijaan pelkästään kuolemasta.

Kylä ainakin oli hengetön. Jonkin matkan päässä tien toisella puolella näkyivät huoltoaseman valot. Huoltoasemaa vas-

tapäätä oli kerrostalo, jonka ylimmät ikkunat oli valaistu. Niissä näkyi verhoja, joten talossa ilmeisesti asuttiin. Kerrostalon vieressä oli niin ikään pimeä toimistorakennus. Aurelia muisteli kauppakadun sijaitsevan parin korttelin päässä. Kauppakatu oli tietenkin liikaa sanottu, mutta marketti, taloustarvikeliike, leipomo ja baari kylällä oli kuitenkin ollut. Kaiketi jostain sieltä saisi taksinkin.

Aseman viereinen puutalo mainosti olevansa puoti. Oven yläpuolelle oli kiinnitetty käsin maalattu, vanerinen *Café*-kyltti. Ikkunassa kerrottiin, että lampaanrasvasaippuaa ja karstatua villaa oli jälleen saatavilla. Myymälä oli sulkeutunut pari tuntia sitten. Aurelia vilkaisi jälleen puhelintaan. Oliko kello tosiaan vasta kuusi? Eikö työstäpalaajien pitäisi olla liikkeellä näihin aikoihin?

Aurelia hätkähti huomattessaan pimeässä portailla istuvan, resuiseen toppatakkiin ja mainospipoon pukeutuneen miehen. Mies iski hänelle silmää ja otti hörpyn pullosta, jonka etikettiä ei pimeässä erottanut. Kaiketi tämä oli seurannut hänen epärointiään jo jonkin aikaa.

– Mihinkäs tyttö on matkalla?

Mies ei vaikuttanut uhkaavalta, vaikka oli silmin nähden maistissa.

Aurelia ei loukkaantunut työttölystä. Jos mies olisi puhuttellut häntä rouvaksi, hän ei olisi edes harkinnut vastaamista. Tyttöyteen sisältyi potentiaalia, joka rouvasta oli kuihtunut. Kolmekymmentäkuusivuotiaana hän oli vielä mielellään tyttö.

– Kuusikkolahden suuntaan.

Mies tuntui katsovan häntä tarkemmin.

– Et kai sinä se Rynnäsen rouvan siskontyttö ole?

Aurelia hölmistyi.

– Sehän minä.

– Arvelivatkin leipomossa aamulla, että olet tulossa, kun tädisi tilasi karjalanpiirakoita.

Mies sipaisi leukaansa ilmeisen tyytyväisenä suorittamaan päättelyketjusta ja ryysti taas pullostaan.

– Mistähän saisin taksin? Aurelia uskaltautui kysymään.

– En minä taksista tiedä, mies hymähti, – mutta jos kaupalle kävelet, niin pääset Nousiaisen rouvan kyydissä. Hän sulkee kampaamonsa näihin aikoihin.

Aurelia kiitti miestä ja lähti vetämään halkeilleella asfaltti- tiellä poukkoilevaa laukkua rivakasti siihen suuntaan, jossa muisteli ruokakaupan olevan. Häntä oli aina ärsyttänyt maa- laisten ja pyrkyreiden tapa puhua uppo-oudoista ihmisistä ikään kuin kaikki tuntisivat nämä. Aurelialla ei ollut aikomus- takaan ryhtyä selvittämään vieraan naisihmisen henkilöllisyyttä pummataksaan kyytiä. Kaupalta hän saisi taksin. Ellei muuten, niin soittamalla. Mielummin hän odottelisi autoa marketin eteisessä kuin pimeällä asemalla epämääräisen juopon seurana.

– Ole tyttö tarkkana sen tätisi kanssa, mies raakkui hänen peräänsä, – puhuvat kylillä...

Aurelia ei jäänyt kuuntelemaan enempää. Matkalaukun pyörien ratina peitti miehen käheän äänen.

Hän hengitti helpommin päästessään katulamppujen va- laisemalle pyörätielle. Ihan varmasti puhuivat kylällä vaikka mitä. Sekä pikkukaupungissa että somessa joukkojen agitoimi- nen oli huomattavasti helpompaa kuin perättömien puheiden lopettaminen.

Nyt kun asiaa tarkemmin ajatteli, Aurelia malttoi tuskin odottaa, että pääsisi erakoitumaan tätinsä valtavaan kartanoon. Mitä vähemmän hänen tarvitsi ajatella muiden ihmisten per- heitä, poikaystäviä, lapsia, työpaikkoja, remontteja, puutarho- ja, ravintolaillallisia ja lomamatkoja, sen parempi. Henni-serk- ku oli kunnostanut kartanon länsisiiven itseään varten. Aurelia asettuisi sinne. Mahdollisimman kauas koko maailmasta. Toi- von mukaan paikasta ei löytyisi sen paremmin wifiä kuin 5G:täkään.

2

Aurelia pinnisteli kaksi korttelia ylämäkeen manaten vuoroin matkalaukkunsa pyöriä, jotka lukkiutuivat yhä uudelleen pikkukivien ja tielle liiskaantuneiden märkien lehtien vuoksi, vuoroin hamettaan, jota tuuli riepotteli sinne tänne. Hän ohitti rähjäisen matalan rakennuksen, jossa oli parikymmentä vuotta sitten ollut valokuvaamo ja naistenvaateliike. Talo oli niin huonossa kunnossa, että sen julkisivu oli ympäröity puna-keltaisin puomein. Osa portaista oli sortunut. Betoniraudat sojottivat sieltä täältä. Ikkunoita oli peitetty vanerilevyin. Räystäskourut roikkuivat puoliksi irti. Purkutoimia odottavan rakennuksen viereen oli kohonnut uusi, pastellisävyinen kerrostalo, jossa oli ilmeisesti vanhusten asuntoja. Ulko-oven viereen oli kiinnitetty nimikyltti *Aamurusko*.

Aurelia muisteli, että hänen ukillaan oli ollut tapana lausua auringonnousua katsellessaan hartaan mietteliäänä: *aamurusko, päivän pasko*. Hän itse asiassa muisti ukkinsa lausahdukset erityisen hyvin juuri siksi, että äidillä oli ollut tapana hyssyttellä isäänsä hiljaiseksi tämän lausussa elämänviisauksia hänen kuultensa. Kukahen palvelutalojen nimet oikein keksi? Viittasiko *Aamurusko* muidenkin kuin Aurelian mielestä viheliäiseen tulevaisuuteen? Ehkäpä kyseessä oli jonkinlainen nokkelaksi tarkoitettu vitsi. Eivätkö hävyttömät paikannimetkin olleet osittain seurausta siitä, että joku oli keksinyt jymäyttää kaupungista tulleita kartantekijöitä ja väittänyt silmät kirkkaina, että *kyllä-kyllä, Homeperseensuoksi me sitä täällä kutsutaan*.

Kylä avautui Aurelian eteen ankeampana kuin hän muisti. Lyhtypylväisiin oli kiinnitetty tähdenmuotoiset jouluvalot, vaikka oli tuskin marraskuu. Tori oli autio. Leipomo ja kirpputori olivat kiinni. Marketin ovista syöksähti haalariin puettu tenava, joka oli vähällä kompastua Aurelian laukkuun. Lasta seurasi äiti, joka kehotti ipanaa hiljentämään vauhtia. Nainen vilkaisi Aurelian matkalaukkua uteliaasti, pyysi anteeksi lapsen puolesta ja jatkoi kahden ostoskassin raahaamista kohti parkkipaikkaa.

Laatikon muotoisen markettirakennuksen toisessa päässä oli kampaamo. Sen ikkunat olivat pimeinä. Ilmeisesti kyseessä oli samainen salonki, joka asemalla istuneen miehen mukaan kuului rouva Nousiaiselle. Viereisellä tontilla oli taloustavaraa myyvä liike. Se oli ollut samalla paikalla jo kaksikymmentä vuotta sitten. Aurelia muisteli ostaneensa kaupasta harjoja heidän vuokrahevoselleen. Hän oli säilyttänyt huolellisesti valikoimiaan sukia, kampoja ja kaviokoukkuja käsityötunnilla tekemässään vohvelikankaisessa pussissa, johon oli kirjailtu kulmikas ponin kuva. Jos hän olisi saanut saman pussukan käteensä nyt, hän tuskin olisi tiennyt missä järjestyksessä tai mihin ruumiinosaan mitäkin harjaa kuului käyttää. Hän muisti kuitenkin, että sellainen järjestys oli ollut, että päätä harjattiin eri harjalla kuin jalkoja, että toisilla harjoilla irrotettiin likaa, toisilla poistettiin sitä.

Taloustarvikeliikkeen käsin tekstatussa ständissä mainostettiin koiranruokaa ja kaasupulloja. Suljetun leipomon vieressä oli välkkyvin jouluvaloin valaistu pizzeria, jonka ikkunapöydässä istui kaksi puhelimiinsa syventynyttä nuorta miestä, vaatetuksesta päätellen paikan kokkeja. Aurelia katseli ympärilleen etsivästi. Missä taksit pysähtyivät, elleivät ne pysähtyneet asemalla?

Aurelia käveli ruokakauppaan, koska se oli lähimpänä. Hän tunsu itseään tuijotettavan. Aulan penkillä istui kolme vanhusta,

jotka keskeyttivät juttunsa hänen kävellessään ohitse. Aurelia hymyili heille. Yksi miehistä nosti lätsänsä lippaa etusormella ja hymyili vastaan.

Urheilutrikoiisiin pukeutunut keski-ikäinen nainen myi ilmoitustaulun edessä kahta tiikerikakkua. Lapsen kirjoittamassa julisteessa luki, että myyjäisten tuotto käytettäisiin lyhentämättömänä kuudesluokkalaisten luokkaretkeen. Aurelia päätti hetken mielijohteesta ostaa kakun viemisiksi tädilleen. Hänellä oli jopa käteistä, sillä hän oli varautunut siihen, ettei maaseudulla pystynyt maksamaan kortilla. Aurelia alkoi etsiä lompakkoaan. Aikakauslehden ristikkoon syventynyt nainen laittoi lehtensä syrjään ja nousi seisomaan.

– Et sattuisi tietämään, mistä täältä saisi taksin? Aurelia kysyi.

– Mihinkäs suuntaan sinä olet menossa? nainen uteli samalla, kun sulloi Aurelian ojentamia kolikoita vyölaukkuunsa.

– Kuusikkolahteen.

Aurelia toisti sen, minkä asemalla istunut juoppokin oli tiennyt: että hän oli matkalla tätinsä luokse.

– Tähän aikaan illasta taksi tulee reilussa puolessa tunnissa, nainen arvioi, – mutta Nousiaisen Ilona on kyllä menossa siihen suuntaan.

Nainen nyökäytti päätään kampaamon suuntaan. Aurelia seurasi hänen katsettaan. Tikattuun toppatakkiin pukeutunut nainen oli kumartunut lukitsemaan kampaamon ovea. Nimensä kuullessaan Ilona Nousiainen kääntyi ja kohotti empimättä kätensä tervehdykseen.

Ilona oli pikaisen arvion mukaan Aurelian ikäinen: yli kolmenkymmenen, alle neljänkymmenen. Hän ei ollut tippaakaan rouvamainen, ei ainakaan sillä tavalla kuin Aurelia asian mielsi. Hänellä oli pitkä, mustaksi värjätty tukka ja vahva silmämeikki. Avoimen toppatakin ja avaran kaula-aukon perusteella hän oli varsin näyttävästi tatuoitu.

– Tämä neiti olisi menossa Kuusikkolahteen, myyjäisvaroja kartuttava nainen heläytti.

Aurelia ojensi kätensä Ilonalle ja esittäytyi.

– Tätini asuu kuulemma samalla suunnalla kuin sinä, mutta toki minä taksillakin...

– Totta kai onnistuu, Ilona keskeytti, – nappaan vain pari koiranruokasäkkiä tuosta naapurista.

Ilona viittasi taloustarvikekaupan suuntaan. Kaksi hengästyntyttä, huppareihin ja merkkiverkkareihin sonnustautunutta poikaa pelmahti paikalle sipsipussien kanssa. He ujuttautuivat myyjäispöydän taakse ja vilkuilivat Aureliaa uteliaina.

– Joko me voidaan lähteä? toinen heistä alkoi marista huomattuaan, että myytäväksi tarkoitettuja kakkuja oli jäljellä ainoastaan yksi.

– Olkoon tältä päivältä, myyjänainen vastasi älykelloaan vilkaisten. – Voin lunastaa tuon viimeisen kakun.

Aurelia kiitti poikien opettajaksi arvelemaansa naista avusta, ennen kuin kiiruhti raivostuttavasti töksähtelevä matkalauku kannoillaan Ilonan perään. Hän kuuli lasten tirskahtavan takanaan, mutta ei osannut sanoa nauroivatko he hänelle vai hänen laukulleen. Kukapa teineistä tiesi.

Samat kolme vanhusta, jotka olivat istuneet aulassa Aurelian astuessa sisään, olivat edelleen paikoillaan. Ilona tervehti heitä. Vanhukset lopettivat jälleen juttunsa heidän tullessaan kohdalle. Ruskeaan lätsään pukeutunut mies nosti jälleen hattunsa lippaa etusormella ja hymyili Aurelialle. Automaattiovelle heitä vastaan tuli parrakas, siniseen työhaalariin pukeutunut mies. Ilona tervehti myös häntä. Parkkipaikalta kaasutti pois silmälasipäinen, harmaahiuksinen eläkeläinen. Ilona kohotti hänelle kättään. Ilmeisesti ei ollut mitenkään liioittelua väittäää, että pikkukylässä kaikki tunsivat toisensa.

Ilona neuvoi Aurelian korkeaa, kuraista maasturia kohti. Auto ei ollut lukossa. Viereisessä parkkiruudussa maastoku-